

แคว่ปลี่

แคว่ปลี่

ปฆาแกว๊ต่า พิมลพรรณ ชอเพีย

ปฆาแกว๊ต่าฆอ ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

โครงการพัฒนาการเรียนการสอนแนวทางทวิภาษา (ไทย-กะเหรี่ยงสกอร์)

โครงการร่วมมือระหว่าง สพฐ. สพป. เชียงใหม่ เขต 6 และมูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์

สนับสนุนโครงการโดยมูลนิธิเกื้อฝันเด็ก

Supporting the Mother Tongue Based Multilingual Education (MTB-MLE) project

in Ethnic Minority Communities in Thailand: Sgaw Karen-Thai

Financially supported by Child's Dream Foundation

Joint project between FAL & OBEC

พ๊ะ ยี่ ลี่ โพซ่าโฮ โอ่ะ แว เต๊อ เปร่อะ โอ่ะ แว ยี่เลปู โล่แกว๊ เซ่อก๊อ แว ด๊อ เต่อนี ญูา อี โล่แกว๊ โฑ่ พ่อะ ล่อะ ซ๊าอี่ บ่ะลี่ ต่าบฆี๊ เจ่อซ๊า เจ๊อชู่ เล๊อ จี่ะ เต๊อโอ่ะ เลอบ่า ยายา แต๊ ท่อแว อ่า เก๊อลี่ บี๊ เม่ยา ต่าบฆี๊ ซ๊าเจ่ โลแกว๊ จี่ะโฑ่ ล่อะดี๊ซ๊ะ อ่าเต๊อมี่อะ ต่าบฆี๊ซ๊า พาเชแต๊แว เป่อเก๊อ โล่แกว๊ เม่อ ต่า ล่อะ เล๊อ เป่อ โล่แกว๊ จี่ะ โล่แกว๊ ก๊อ นีแว พอวา แต๊ แว ด๊อต่า โม่ อ่อะ ซ๊าที

ด๊อ โพซ่าโฮ จี่ะ โล่แกว๊ พ่อะ ล่อะ ซ๊า ตือ เล๊อ ต่าบฆี๊ ซ๊ะ ด๊อ โล่แกว๊ แว เต๊อ มี่อะ เลอ ด๊อ แล ตื่อ ล่อชี่น่อ เล๊อ เซ่ ค่อที๊ คลี่ๆ เต่อตอ อ่อะ แว ด่ะ

ชี่นอ โอ่ะบฺมี๊ แว ด๊อ ต่าโก่ ซ๊า ลอ ม่า น่อ

เอ แต๊ ท่อ แว ปฺม่า เป๊อ จี่ะโล่แกว๊ ด๊อ

พ่อะ ล่อะซ๊า ก๊อมื่อนี อ่า เต๊อ มื่อะ เลอ

แล่ ดี๊ เน่ เป่อเก๊อโล่แกว๊ เก เม่อ ต่า ล่อ

น่อเอ จ๊าแว พอวา แต๊แว เป๊อ โล่แกว๊ มา ด๊อ อ่อะ ต่า อ่อะ ม่อ พาแช แศ แว เต๊อมาๆ ยา เจ่อ แก๊ พ่ะควา เก๊อ โล่แกว๊ มา ต่าอ่อะ เก่อ เซ ดี ลอฮ ก๊อฆา โชโม่ เซ่อ ก๊อ แว ต่าโล่แกว๊

เล๊อ อ่า เก๊อ โล่แกว๊ แว เซ เดอ พ่อะมื่อ พ่อะควา โช่โม่ แวเต๊อ ท่อ มื่อฮาลี เต่อฆา เก เล๊ออ่า เด๊อ มื่อเช่ท่อ โพซ่าโฮ แล โต๊ก่อะ ล่อะซ๊า ด๊อ เก๊อ โล่แกว๊ เซ่อก๊อ เล๊อ ป่า ชาต่าปู ด๊อ ฮ๊า แต๊ เซ่อก๊อ ต่า แว เล๊อ อ่า เก๊อ โล่ แกว๊ ต่า เล๊อ อ่า ซอ เต่อมี โชโม่ ท่อ

๑๕.

แพ๊ เน่ ชวี่แฆ่ โญ่ะ เต่อ ดือ จี่ะ ค่อแว ด่ะ เล๊อ อ๊า ล่อคี ด๊อ พลู่ะ แวโพ ซ่า โฮ เน่ ด๊อแล เอ่ะ ที่อะ อ่อะ ปฆาช่าต่า อ๊า ต่าญ่า เล๊อ อ่า พ๊ะ ลอ แว ด่ะ เน่ ปฆา ช่า ต่า ด๊อ ปฆา อ๊าโค่ อ่า เค่อ พี๊อ เต่อ ฆา ด๊อ เต่อ ฆา ก๊อ พฆ๊า แต๊ โจ๊ แว เมอ ชวี่ คา ลอ ฆี๊ ต่าญ่า

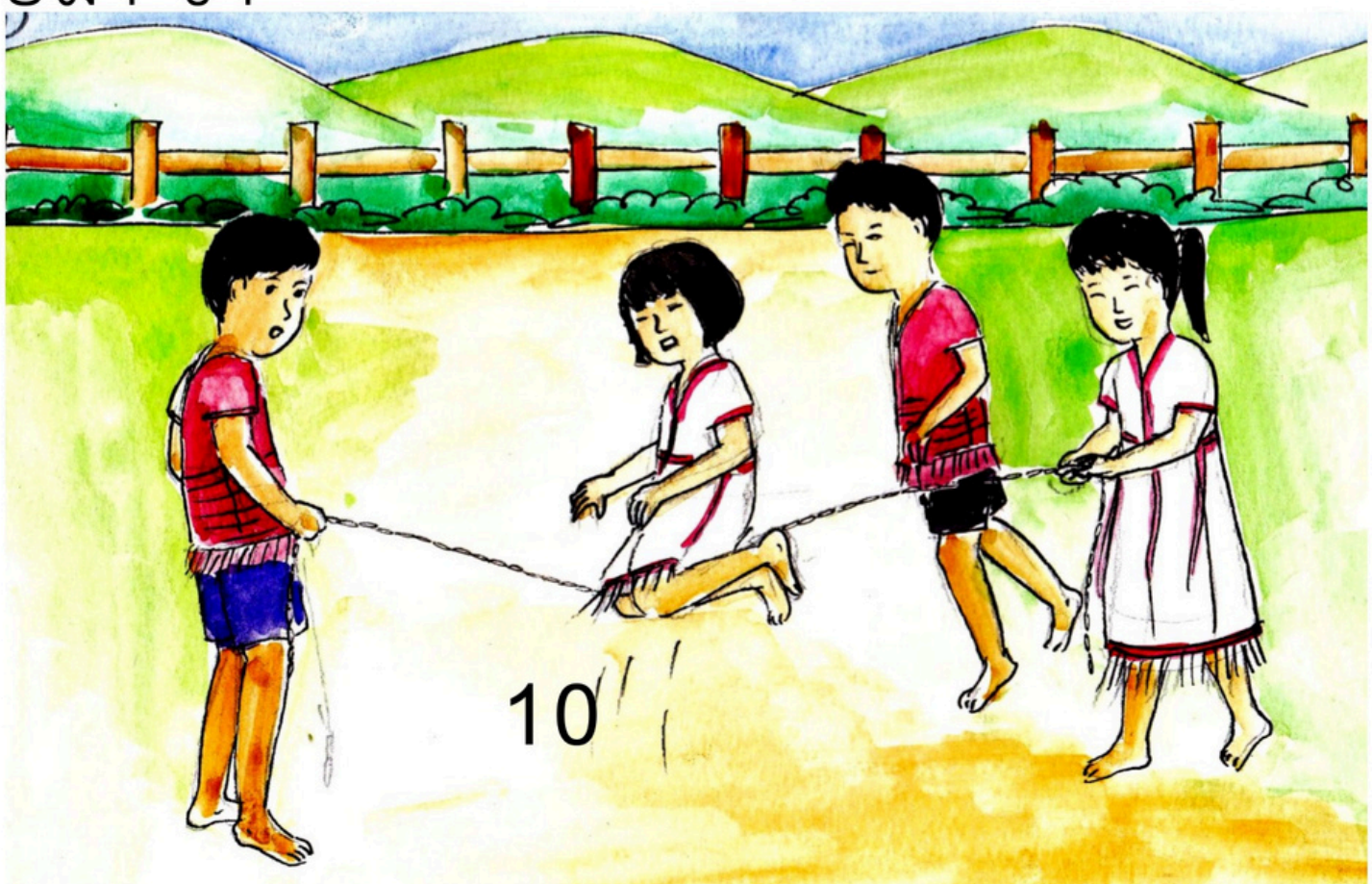
ด๊อ ชวี่ เอ่ะ ต่าญ่า ม่ะๆ ด๊อเก จี่ะ โค่คี เก แว ด่ะ เล๊อ โพซ่าโฮอ่า ฆอ ที๊ ปฆา ดอ ยี่ เจ่อ ปลี่ พ๊ะ ท่อเตอ ตอๆ แพ๊ เล๊อ อ่า เก๊อ พ่อะ ชวี่ ด๊อ ชวี่ เต่อดือ อี แคว่ เก่อ พ่ะปลี ปู ก๊อ โป แล ศือ แว ด่ะ อ่า เก๊อ เต่อเตอ โป

ปฆาเก่อญูอ เจ๊อ ค่ะตี่ อ่อะ เดอ เซ่ทู่ ด๊อ โต๊ะล่อะซ๊ะ ที่อะ ปลี เชอๆ ปฆา ดอ ยี่ พ่อะ ชวี่ เน่ ด๊อฆี๊ เน่เก ต่าญ่า ด๊อ ต่า ญา ซู่ อ่อะ เต่อ เซ่บ่า

ก๊อฆา ซ๊าคือ ต่า เล๊อ พ่อ ชวี แฆ่ โย่ะ เน่ ด๊อ โพซ่าโฮ โชโม่ แว เล๊อ ชอ ชวี ต่า โม่ อ่อะ ซ๊าต่า ด๊อ เคว่ เก๊อ พ่ะปลี เน่ ก๊อ ตอ โอ่ะ เก แว เต่อ ตอ เล๊อ อ่า เก๊อ เต่อ ด๊อ ชวี ต่าโม่ อ่อะซ๊า เม เคว่ แว เต๊อ เน่ เลอ

โพซ่าโฮ ซ๊า เก่อญูอ แว ศือ แว อ๊า ต่าแบ ล่ะ ต่าแจ่ เล๊อ ปฒา ชาต่า อ่าปู ด๊อ เฮ่ ดู๊ อ่อะ แว น่อลา โชโม่ ท่อแว ปฒา เป๊อ โล่ แกว๊ เคว่ ด๊อ ปลี ดี๊ซ๊อ ชวี เคว แว อ่า เก๊อ มี่อะ น่อ ก๊อ พฒ๊า อือ ลอ แต๊ เชอ แว ด่ะ ก๊อฒา ด๊อ พอวา ที่ อ๊าโม่ อ่าต่า บี๊ย่ะ ล่อ ลี่ ด๊อ มา แก๊ แว ป่า เคว่ ปลี ด๊อ อ่าเต๊อ บ่ะ ปฒา ชา

โพซ่าโฮ ฆี๊เน่ ต่าบี๊ยู่ะ ซี่ ท่อ แว ด่ะ ลอฆ่ะ ปลี เม่ะ โลแกว๊ บ่ะ โอ่ะ แว คีฆา ที๊อ ปลี เต่อฆา เต่อป่า ที๊อ เชอๆ ด๊อ เมอ อ่า เต๊อ เน่ ที๊อ ปลีเคว ต่า ด๊อ บ่ะ เคว ตือ อ๊า พ่า ก๊อ ฆา เม่อ ตา แล่ เควเต๊อ พ่า อ่า เต๊อ เน่ ต่า พ่า ด๊อ ชี่ น่อ กว่า ด๊อ เก ต่า โพซ่าโฮ โลแกว๊ แว มื่อะโด่ะม่ะ ลอฮ

.....การเล่นกระโดดยางยืด.....

กาลละครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กน้อยกลุ่มหนึ่งในหมู่บ้านชอบมาเล่นด้วยกัน และวันนี้ก็เล่นวิ่งไล่จับกันเหมือนอย่างเคย “นี่ๆหยุดนะ ฉันเหนื่อยและไม่มีแรงวิ่งแล้วหละ” ยุหว่าพูดเสียงแหบแห้ง “นั่นนะสิเราก็เหนื่อยเหมือนกันเล่นวิ่งไล่กันอย่างเดียวเหนื่อยและก็เบื่อมากๆด้วย” พาเชก็พูดเสริมยุหว่า “แล้วเราจะเล่นอะไรกันดีหละนอกจากการวิ่งเล่นกันอยู่ทุกวันนี้” พอวาพูดและกระหายน้ำ

เมื่อเด็กๆวิ่งเล่นไล่จับกันจนเหนื่อยและเริ่มเบื่อกันกับการเล่นแล้ว จึงไปหาที่นั่งใต้ร่มไม้เย็นๆ ดื่มน้ำกันให้สดชื่น

นั่งพักคลายเหนื่อยและคลายร้อนได้สักพักหน่อเอ ก็เอ่ยมาว่า “เราเล่นวิ่งไล่จับกันทุกๆวันรู้สึกเบื่อกันมากๆเลยใช่ไหม และถ้าไม่เล่นวิ่งไล่จับกันแล้วเราจะเล่นอะไรดี” หน่อเอถาม พอวาก็พูดแนะนำว่า “เรามาเล่นทำอาหารกันดีไหม” หน่อเอกับพาเช แย้งกลับว่า “ไม่เอาๆ เราเป็นผู้ชายจะเล่นทำอาหารได้อย่างไร”

ทั้งหมดเลยนั่งคิดการละเล่นที่สามารถเล่นได้ทั้งชายและหญิง ก็นึกไม่ออกกันเสียที เย็นมากแล้วทั้งหมดจึงแยกย้ายกันกลับบ้านไป

เช้าวันใหม่เด็กๆในหมู่บ้านก็ต่างมาพบเจอกันเช่นเคยเพื่อมาเล่นด้วยกัน ที่กลางตลาดเด็กๆมาเจอกันและเดินคุยกันว่าคิดการละเล่นที่สนุกกันได้หรือยัง

ทันใดนั้นเองก็มีสุนัขผอมโซ วิ่งมาจากด้านหลังของพวกเขาและทะลุผ่านเด็กๆไป แล้วไปคาบเอาก้อนเนื้อของแม่ค้าที่วางขายเรียงรายหน้าร้าน

แม่ค้าและคนระแวกนั้นตกใจ ต่างคนต่างตะโกนไล่และบอกให้สุนัขคายก้อนเนื้อ แต่สุนัขก็คาบก้อนเนื้อไว้แน่น วิ่งผ่านเด็กๆไป

ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งขึงเชือกยาวกั้นไว้หลายๆด้านเพื่อจะล้อมจับสุนัข แต่สุนัขตัวนั้นมันก็สามารถกระโดดเชือกไปได้ทุกเส้น จนมาถึงเส้นสุดท้ายที่เหลือ คนผูกติดกับต้นไม้ และช่วยกันดึงให้ตึงแล้วมันก็กระโดดติดเชือกที่ตึง ชาวบ้านจึงสามารถจับมันและเอาเนื้อคืนมาได้ ถึงแม้ว่าเนื้อจะไม่สามารถมาใช้ได้อีก คนก็ต่างพากันชื่นชมที่จับสุนัขผอมโซได้

พวกเด็กๆคิดว่าสุนัขมันคงหิว จึงสามารถกระโดดเชือกที่หย่อนยานได้ทุกเส้น เว้นแต่เส้นสุดท้ายที่มันน่าจะเหนื่อยล้าจึงไม่สามารถกระโดดได้

เด็กๆสงสารมันจึงไปหาเศษอาหารที่ทิ้งไว้ในตลาดมารวมกันให้มันกิน และหน่อจึงคิดการละเล่นมาว่า “เราน่าจะเล่นกระโดดเชือกกันเหมือนอย่างเจ้าสุนัขตัวนั้นบ้างน่าจะสนุกนะ” และทุกคนก็เห็นด้วยกับความคิดของหน่อเอ

และพอวาเห็นยางรัดของแม่ที่สามารถเอามาทำให้เป็นเชือกกระโดดได้โดยไม่ทำให้เกิดอาการบาดเจ็บ

เด็กๆต่างช่วยกันนำยางรัดมาต่อกันคล้ายๆ โซ่ เวลาเล่นจะต้องมีผู้เล่น 2 คน ถือยางคนละข้าง ดึงให้ตึงพอสมควร แล้วให้ผู้เล่นที่เหลือกระโดดข้าม และกระโดดให้ได้ตามลำดับความสูง หากผู้เล่นไม่สามารถกระโดดข้ามได้ในความสูงระดับใดถือว่าแพ้ ต้องหยุดเล่นแล้วนั่งดูผู้ที่เหลือเล่นจนจบเกม และเด็กก็เปลี่ยนกันเล่นอย่างสนุกสนานต่อไปอีกนาน

MTB MLE

Instructional and Learning Materials Repository